

Checklista remiss till första linjens utökade insatser för psykisk ohälsa

- ✓ **Identifierande information på barnet:** namn, personnummer, aktuellt telefonnummer till målsman.
- ✓ **Vårdnadshavare:** gemensam vårdnad? Om föräldrarna är separerade: har föräldrarna ett gott samarbete? Finns samtycke till kontakt med första linjen från båda vårdnadshavare?
- ✓ **Sammanhållen journal:** Viktigt att fråga om förälder ger samtycke till sammanhållen journal (att vi får gå in i hela journalen och titta för att kunna se anteckningar från andra eventuellt inblandade instanser).
- ✓ **Aktuell frågeställning?** Vad remitterar man för?
- ✓ **Har barnet psykiatriska symtom:** nedstämdhet, ångest, utbrott, negativa tankar, undvikande beteende, dödstanor, självskada, utbrott, våldsamma beteenden etc?
- ✓ **Hur länge har symtomen/problemen funnits?** (vänlig se OBS! på nästa sida)
- ✓ **Hur klarar barnet vardagslivet?** Ex gå till förskolan/skolan, umgås med vänner, ha fritidsaktiviteter. Vid skolfrånvaro; hur mycket? Har barnet anpassningar i skolan?
- ✓ **Hur fungerar barnets sömn?** Ex Svårt att somna själv? Tar det lång tid att somna? Täta uppvaknanden under natten?
- ✓ **Hur fungerar barnets kost?** Äter barnet frukost, lunch, middag samt mellanmål? Undviks vissa livsmedel? Plötsligt viktuppgång eller viktnedgång? Äter enligt särskild diet (vegetarian, vegan)?
- ✓ **Har barnet någon annan pågående psykosocial vårdkontakt?** (Ex kontakt med skolkurator/skolpsykolog, BUP, habilitering, privat aktör, socialtjänst) Om barnet är "inskrivet" på BUP (alltså att familjen har någon form av kontakt) kan första linjen ej kopplas in.
- ✓ **Har patienten någon diagnos (somatisk, psykiatrisk eller neuropsykiatrisk)?**
OBS! Om patienten har en kontakt med BUMM Täby Centrum eller BUMM Vallentuna inom de senaste 1,5 åren pga ADHD-medicinering eller somatiska beväring som bedöms vara en bidragande faktor till patientens psykiska mående så skall patienten hänvisas till BUMM gällande psykologstöd.
- ✓ **Somatiska symtom?** Ska patienten kontakta sin husläkare för en läkarbedömning? OBS! Vid misstanke om begynnande ätstörning eller tydliga symtom på ätstörning skall patienten alltid boka tid för läkarbedömning på sin vårdcentral för bedömning

och provtagning som följer rekommendationerna enligt VISS vid ätstörning samt rekommenderas att remitteras av läkaren till en dietist.

- ✓ **OBS!** Vid självskadebeteende är det av stor vikt att vi får reda på duration (hur länge det har pågått), i vilken form (viktigt att skilja på rispningar och skärsår), intensitet (hur många rispningar/sår), frekvens (hur ofta det sker) samt vad barnet använder för tillhyggen vid självskada för att vi ska kunna göra en så korrekt bedömning som möjligt gällande om remissen tillhör vårt uppdrag eller BUPs.

Utifrån symtombild och hur barnet fungerar i vardagen (funktionsnivå) fattar vårdcentralen beslut om barnet bör remitteras av VC till enheten för utökade insatser barn/unga psykisk ohälsa för vidare bedömning eller om man redan nu ska hänvisa till annan aktör, exempelvis: elevhälsa, Ungdomsmottagning, socialtjänst, kommunens föräldramottagning etc alternativt remittera till BUP.

Ärenden för första linjen (vägledande är att det ska falla inom problem som är lindriga-måttliga, d v s att man klarar ganska bra att fungera i vardagen):

- Ångest och oro: separationsångest, hälsoångest, tvång, social fobi etc
- Nedstämdhet, lindrigare depression
- Utagerande beteende/utbrott
- Fobier
- Trotsproblematik
- Begynnande självskada: enstaka rispningar eller självorsakade blåmärken
- Begynnande symptom på ätstörning: hoppar över måltider, begynnande viktnedgång, ökad mängd fysisk motion
- Kamratproblem
- Osäkerhet i föräldrarollen
- Föräldraoro kring barnets utveckling
- Tics

Remittering/Hänvisning till andra aktörer

Remiss/Hänvisning till Barnpsykiatri (BUP)

- Bipolär sjukdom
- Psykos
- Aktuell suicidrisk (t.ex. regelbundna suicidtankar, suicidplaner eller suicidförsök)
- Psykiatriska tillstånd som kräver behandling med läkemedel
- Medelsvår till svår depression
- Medelsvåra till svåra ångesttillstånd
- Allvarliga regleringssvårigheter som påverkar barnets utveckling generellt. Svår trots och utagerande problematik (ex mycket våldsam mot omgivningen, slår sönder saker regelbundet, täta aggressiva utbrott)
- Pågående och återkommande självskadebeteende (multipla skärsår, bränmärken etc)
- Ätstörning (t.ex. regelbundet självframkallar kräkningar, extremt lågt kaloriintag, stark ångest vid måltider, påtaglig viktnedgång, utebliven menstruation, hetsätning etc)
- Pågående vård hos BUP (man kan ej söka vård inom första linjen om BUP för närvarande gör insatser, t.ex. pågående medicinering, utredning eller behandling)
- Om barnet har en låg funktionsnivå och samtidigt uppvisar psykiatriska symtom i form av, ex skolfrånvaro över 50% bör man hänvisa till BUP
- Allvarlig anknytnings- eller samspelsproblematik hos mindre barn
- Patienter i behov av utredning avseende neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Patienter med neuropsykiatrisk diagnos och svårare barnpsykiatrisk samsjuklighet som är i behov av specialistpsykiatrisk vård
- Patienter som inte blir hjälpta av adekvata insatser och behandlingar på husläkarmottagningen utökade insatser för barn och unga med psykisk ohälsa

Aktuella telefonnummer till BUP

BUP En Väg In: 08-123 524 50, vardagar 7:30-16:00

BUP Akutenhet på Södersjukhuset tar emot samtal kvällar, nätter klockan 16-08 samt helger tfn 08-123 669 00.

Hänvisa till skolhälsovården/elevhälsan

Förfrågningar om utredning för ADHD/ADD och/eller autism. Be föräldern ta kontakt med elevhälsan eller elevens mentor. Husläkarmottagningarna och första linjen barn/unga gör inte neuropsykiatriska utredningar. Det är skolhälsovården som skickar remiss till BUP för neuropsykiatrisk utredning.

Barn som är i behov av stödsamtal ”någon att prata med” framförallt om det gäller skolproblematik hänvisas till elevhälsans skolkurator (alternativt UMO, se nedan) om inga psykiatriska symtom bedöms finnas.

Hänvisa till Ungdomsmottagningen

Förfrågningar om stödsamtal där barn/ungdomar är 12 år eller äldre och vill ha någon att prata med, men ej bedöms uppvisa psykiatriska symtom hänvisas till Ungdomsmottagningen. UMO önskar helst att ungdomar tar kontakt med kurator på egen hand, men är barnet runt 12-13 år kan föräldrar ringa UMO.

UMO Täby: 08-123 405 45

UMO Vallentuna: 08-123 406 95 (boka tid till kurator kan ungdomen ringa eller SMS:a till 073-5581100)

Hänvisa till föräldrarådgivning i respektive kommun

Föräldrar som uppfattas behöva stöd i sin roll som föräldrar utifrån att barnet/ungdomen upplevs svår att förstå, hantera etc. Föräldrar ska gärna ha provat denna enhet först innan de söker föräldrarådgivning hos oss. Föräldrarådgivning hos första linjen lägger fokus på föräldrastöd gällande barnets psykiatrisk problematik.

Föräldramottagningen i Täby 08-555 598 50

Föräldrastöd i Vallentuna 08 587 855 89

Hänvisa till Barnhabiliteringen

För de barn som precis diagnostiserats med ADHD och/eller autism skall föräldrar anmäla sig till ADHD-Center för deltagande av obligatoriska och viktiga kurser samt Asperger Center (vid autismsdiagnos) för deltagande av obligatoriska och viktiga kurser om de önskar ha möjlighet till att få individanpassade insatser från habiliteringen framöver.

Hänvisa till BUMM

Vid önskemål om att påbörja medicinering med centralstimulantia om barnet har en ADHD-diagnos.

Om barnet har en kontakt med BUMM Täby Centrum eller BUMM Vallentuna pga ADHD-medicinering och/eller somatiska besvär skall patienten hänvisas till BUMM gällande psykologstöd i nivå med första linjen. Den psykiska ohälsan behöver vara knuten till de somatiska besvären om det enbart gäller barn som har kontakt med BUMM av somatisk anledning.

Hänvisa till socialtjänst

Om man enbart söker för familjekonflikter så ska föräldrarna kontakta kommunen. Täby och Vallentuna kommun har en föräldralinje för rådgivning i föräldraskapsfrågor. Föräldrar kan själva boka tid för samtal på kommunens hemsida.

Om föräldrarna som söker för psykisk ohälsa hos barnet har en aktiv vårdnadstvist (på rättslig nivå ex Tingsrätten) eller har ett icke-fungerande samarbete (exempelvis inte kan tala med varandra). Socialtjänsten behöver först göra en bedömning och kan i ett senare skede initiera kontakt med första linjens psykiatri.

Socialtjänsten i Täby 08-555 593 34, Hemsida Täby kommun, Omsorg och stöd

Socialtjänsten i Vallentuna 08-587 854 09, Hemsida Vallentuna kommun, Omsorg och hjälp

Stödcentrum för unga brottsutsatta

Gäller för åldern 10-20 år som blivit utsatta för ett brott antingen på nätet eller i verkliga livet (gäller ej brott rörande våld i nära relation eller hedersrelaterat våld). Brottet behöver inte vara polisanmält. Verksamheten erbjuder även stöd till skolor gällande information till elever om vad som är ett brott samt erbjuder medling vid brott.

Telefonnummer: 08-555 572 38 eller 08-555 572 40

MiniMaria Täby och MiniMaria Vallentuna

Gäller för åldern 12-20 år där misstanke kring missbruk av droger, alkohol eller spel om pengar råder (gäller ej dataspelsmissbruk). Kan kontaktas vid misstanke. Erbjuder föräldrastöd rörande ungdomens problematik.

Täby Rehab Nordost

Tillgång till dietister, arbetsterapeuter, fysioterapeuter mm. Träffar bl.a. barn med huvudvärksbesvär, övervikt, ätstörningar samt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Arbetsterapeuterna kan vara behjälpliga med utskrivning av hjälpmedel samt arbetar mycket mer hur man etablerar struktur i sin vardag.

ATV – Alternativ till Våld

Riktat sig till bl.a. både Vallentuna och Täby. Erbjuder insatser för våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare. Insatserna gäller latent våld, psykiskt våld, fysiskt våld, ekonomiskt våld, materiellt våld och sexuellt våld.

Mottagningen riktar sig även till personer som kan vara i behov av insatser kring ilskehantering även om familjemedlemmarna inte definierar förälderns ilska som våld. Det kan finnas latent våld i dessa hem utan att någon i familjen är medveten om det. Om en eller

båda föräldrar uppfattas ha svårigheter med ilskehantering bör de hänvisas till ATV för en bedömning kring huruvida de kan vara i behov av insatser.

ATV behandling för barn kallas för Trappan och är en individuell behandling som består av ca 8-10 gånger. Båda vårdnadshavares samtycke krävs för att barnet ska få behandling.

Skolsocionomerna i Vallentuna kommun

Skolsocionomerna arbetar förebyggande. De arbetar med skolorna på organsiatorisk nivå och erbjuder stöd till pedagoger och arbetslag, men även enskilda elever och föräldrar. Arbetar främst med barn som har begynnande och/eller oroväckande skolfrånvaro. Arbetar inte med barn som har hög skolfrånvaro. Föräldrar som önskar komma i kontakt med skolsocionomerna ska prata med barnets mentor/elevhälsopersonal som sedan kontaktar skolsocionomerna.

SSPF-koordinator i Vallentuna kommun

Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid.

Målgruppen är barn mellan 9-16 år (åk 4-9) som är folkbokförda i Vallentuna kommun och som uppvisar något av följande riskbeteenden:

- Skolsociala problem i form av att inte delta i undervisningen eller har ogiltig frånvaro såsom skolk (vid annan form av skolfrånvaro kan stöd sökas genom skolsocionomer eller socialsekreterare)
- Normbrytande beteende gentemot andra barn eller vuxna såsom hög aggressivitet men även annat beteende som väcker uppmärksamhet eller oro hos omgivningen såsom att bryta mot regler, klottra, skadegörelse och förseelser.
- Har begått brott eller befinner sig i riskfyllda miljöer där kriminalitet kan förekomma (umgås med andra som har begått brott) alternativt att barnet har en liberal syn på brottslighet.
- Har tagit droger eller har ett umgänge där droger förekommer och/eller har en drogliberal syn.
- Det finns en oro kring vad barnet ägnar sig åt på fritiden, exempelvis är på olämpliga platser vid olämpliga tider eller brist på meningsfull fritid.

OBS! SSPF-koordinator kan ej kopplas in om det finns en pågående kontakt inom socialtjänsten pga en orosanmälan. Tanken är att SSPF-koordinatorn ska in i tidigt skede innan det blivit aktuellt med en orosanmälan.

Föräldrar och samverkanspartners kan ta kontakt med SSPF-koordinatorn direkt via: mattias.friberg@vallentuna.se